

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Пількевич Л.О.

студентка,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

МОВНІ ЗАСОБИ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ПЕРСОНАЖІВ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖОДЖО МОЙЄС «ME BEFORE YOU»

В останні роки спостерігається значний інтерес до емоційної сфери людини зі сторони представників різних наук. Згідно Н. Фрейду існує низка законів, які пояснюють виникнення і розвиток емоцій. Один із них говорить, що емоції виникають не стільки у відповідь на сприятливі або несприятливі умови, скільки у відповідь на актуальні або очікувані зміни умов. Таким чином, чим більше змін у зовнішньому або внутрішньому середовищі організму, тим сильніші емоції людини.

Метою дослідження є виявлення та аналіз вербальних засобів вираження емоційних станів персонажів у романі Джорджо Мойєс «Me before you». Ключовими поняттями для дослідження є «емоції», «почуття», «емоційний стан» та «емоційні реакції».

Емоції розуміємо як особливий клас психічних процесів та станів, які пов'язані із інстинктами, потребами, мотивами, що відображаються у формі безпосереднього переживання (задоволення, радості, страху тощо) вагомість різноманітних явищ та ситуацій, які діють на індивіда [1].

Почуття – це стійкі емоційні відношення людей до явищ дійсності, на відміну від емоцій, які характеризуються усвідомленістю, предметністю та довшою тривалістю, від них залежить виникнення та зміст ситуативних емоцій [2].

Термін «емоційний стан» вживається стосовно внутрішніх почуттів людини, які вона відчуває. Термін «емоційна реакція»

вживається для позначення будь-якого компонента системи емоцій, що співвідносного із зовнішніми способами вираження.

Також необхідно зазначити про погляди дослідників-лінгвістів щодо взаємозв'язку та розмежування ключових понять емоційності, емотивності, експресивності. Ці терміни вживаються в наступних значеннях:

– емоційність розуміється як психологічна характеристика особистості, здатність переживати емоції та виражати їх;

– емоційність мовлення – потенційна можливість мовних знаків виразити факт емоційного переживання суб'єктом певного явища дійсності;

– емотивність тексту розуміється як лінгвістична характеристика тексту, що охоплює різнорівневі мовні засоби відображення емоцій; текстова категорія, що спрямована на створення емотивного фону художнього твору та обумовлює емоційний вплив на читача;

– експресивність, яка містить емоційність як одну із складових, визначається як якість мовної одиниці збільшувати силу впливу висловлювання шляхом наявності в семантиці певних компонентів [2].

До складу лексико-семантичного поля засобів англійської мови, які застосовуються для номінації емоцій входять лексеми з понятійним змістом, з емоційно-оцінним змістом, експресивні слова з компонентом «інтенсивність», які у свою чергу формуються накладанням полів різних частин мови, розділяючи єдину ядро-периферійну структуру, наповнюють її категоріально різними елементами. Приналежність лексеми до певної зони поля обумовлюється кількістю ознак, закріплених в її семантичній структурі, де кордони розмиті та невиразні.

На семантичному рівні було виявлено три групи слів, які виражають наступні когніції:

- 1) слова, які виражають причину емоційного стану;
- 2) слова, які виражають стан емоції;
- 3) слова, які виражають результат емоційного стану.

Наприклад наступна схема розшифровується таким чином:

love → happiness → smile

При «закоханості» (причина), людина перебуває в стані щастя (стан), і як результат, вона посміхається від щастя (результат). Варіації схем

дуже велика, оскільки вона залежить від особистих «причин» кожного індивіда, за яких він переживає емоційний стан щастя.

За результатами дослідження, лексико-семантичне поле «emotion» виражене п'ятьма частинами мови, де перші три позиції за частотністю зі схожими показниками розділяють прикметники, іменники та дієслова. У половину менше емоцію в романі виражають вигуки та найменше, як засіб вираження емоційного стану, застосовується прислівник.

Слід зазначити, що більшість аналізованих слів мали похідні варіанти, тобто, від одного кореня за допомогу префіксу та суфіксу створювалися інші частини мови, які мали однакову конотацію. Наприклад, сема *joy*:

joy (N) – іменник зі значенням «радість» (state of happiness), корінь якого *joy*, наприклад: *There have been times – the times when my marriage proved to be somewhat more populated than I had anticipated – when it has been a refuge, times when it has been a joy* [3].

overjoyed (ADJ) – прикметник, зі значенням «дуже задоволений», утворений за наступною схемою: *overjoyed* → *over-* + *joy* + *-ed*, де для створення прикметника застосовано префікс *over-* та закінчення *-ed*, наприклад: *When I told her I was going to get paid for sleeping over, she sounded overjoyed* [3].

enjoy (V) дієслово, зі значенням «насолоджуватися», утворений за наступною схемою: *enjoy* → *en-* + *joy*, де для створення дієслова застосовано префікс *en-*, наприклад: *We were enjoying one of those rare summers of utter freedom – no financial responsibility, no debts, no time owing to anybody* [3].

Отже, емоції є одним з найбільш важливих елементів успішної комунікації. У лінгвістиці заведено розрізняти емотивну та емоційну комунікації. Емоційна комунікація – це спонтанний прояв емоцій як відображення внутрішнього стану, без урахування реакції оточуючих. Емотивна комунікація – це контрольована демонстрація емоцій, яка використовується для впливу на оточуючих, впливаючи на сприйняття ними ситуації.

Існує два етапи вербалізації емоцій: спочатку відбувається первинна (когнітивна) оцінка емоційної ситуації, в той час як подальша вторинна оцінка – це її вербалізований вираз.

Для вираження емоційного стану застосовуються як вербальні, так і невербальні засоби. Серед вербальних розрізняють номінативи, індикатори – це слова, які називають емоції (*happiness, contentment, delight, joy, enjoyment, elation, euphoria, exhilaration, glee* тощо); емотиви та афективи – це слова, які виражають емоції (*awesome, brilliant, cool, delightful, fabulous, fantastic, great, lovely, terrific, wonderful* тощо).

Таким чином, результати дослідження свідчать про те, що вербальні засоби вираження емоцій в романі Джордж Мойєс «*Me before you*» різняться в залежності від мовного рівня дослідження. Так, на лексико-семантичному рівні – це прикметники, іменники, дієслова, прислівники та вигуки; на синтаксичному рівні – моделі синтаксичних конструкцій та ін. Тому перспективним є подальше дослідження вербалізації емоцій у сучасному англomовному художньому дискурсі на кожному мовленнєвому рівні та на основі інших сучасних англomовних творів.

Список використаних джерел:

1. Ніколаєнко В. Особливості дослідження репрезентацій емоцій в мові. Збірник матеріалів конференції М-во освіти та науки; Одеський нац. університет імені І.І. Мечникова. Одеса, 2015. С. 98–101.
2. Ярошук Д. Р. Емоції та почуття: особливості їх прояву. Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих науковців за міжнародної участі. Житомир, 2018. С. 434–438.
3. Moyes J. *Me before you*. Pamela Dorman Books. 2012. 384 p.